

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen, ESR+ TL 5.1 hankeidean arviointilomake hankesuunnittelijoille

SOILA, Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa -koordinaatiohanke on koonnut Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen (ESR + TL 5.1) hankevalmistelun tueksi apukysymyksiä. Apukysymykset on tarkoitettu hankevalmistelijoille itsearviointiin, toimijoiden väliseen yhdessä oppimiseen kuin myös tueksi rahoittaville ja valvoville viranomaisille. Kysymykset on koottu Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 - Ohjelma-asiakirjasta, Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen (erityistavoite 5.1) teemakuvauksista ja hakuohjeesta (22.5.2023 – 2.10.2023).

Kysymystaulukkoon on koottu joitakin linkkejä esimerkeiksi: millaista tietoa ja toimintaa on jo aiheesta tarjolla.

Sisällys

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen, ESR+ TL 5.1 hankeidean arviointilomake hankesuunnittelijoille	1
Testaa miten hyvin olette huomioineet seuraavat erityistavoitekohtaiset, horisontaalit ja teemakohtaiset kysymykset hankeideassanne	2
Apukysymyksiä hankeidean arvioimiseksi.....	4
Hankkeessa on huomioitu sosiaalinen innovatiivisuus (valtakunnallinen teemakuvaus).....	4
Hankkeen toimenpiteiden tuloksena syntyy levitettäviä sosiaalisia innovaatioita.....	4
Hankkeen toimenpiteillä edistetään lastensuojelun rakenteellista kehittämistä sekä palvelujen saatavuutta ja laatua (hankehakuilmoitus).....	6
Hanke edistää toimijoiden osaamista, yhteistyötä ja/tai monialaisten palvelujen hyödyntämistä koordinoitusti (hankehakuilmoitus).	6
Hankkeessa on huomioitu ja kuvattu kiinnittyminen alueen ekosysteemiin ja alueellisesti havaittuihin tarpeisiin niin, että innovaatio on realistista hyödyntää hyvinvointialueilla (hakuilmoitus)	7
LIITE 1: Yleiset valintaperusteet	8
Lisätietoa	9

Testaa miten hyvin olette huomioineet seuraavat erityistavoitekohtaiset, horisontaalit ja teemakohtaiset kysymykset hankeideassanne

	Huomioitu hyvin	Huomioitu kohtalaisesti	Ei lainkaan
Erityistavoite 5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen erityistavoitekohtaiset valintaperusteet. Pisteskaala on 0–5 pistettä / valintaperuste.			
Hankkeen toimenpiteiden tuloksena syntyy levitettäviä sosiaalisia innovaatioita			
Hankkeen toimenpiteillä edistetään lastensuojelun rakenteellista kehittämistä sekä palvelujen saatavuutta ja laatua			
Hanke edistää toimijoiden osaamista, yhteistyötä ja/tai monialaisten palvelujen hyödyntämistä koordinoitusti			
Hankkeessa kehitetään lasten ja nuorten tarpeista lähteviä, paikallisesti monitoimijaverkostoissa tuotettuja palveluja			
Horisontaaliset valintaperusteet. Pisteskaala on 0–3 pistettä / valintaperuste.			
Hanke tukee sukupuolten tasa-arvoa			
Hanke tukee EU:n perusoikeuskirjan periaatteita ml. yhdenvertaisuutta, syrjimättömyyttä ja esteettömyyttä			
Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita ja unionin ympäristöpolitiikkaa			
Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa			
Teemakohtainen, tarkentava valintaperuste, josta voi yhteensä saada 0–5 pistettä.			
(Hanke voi kohdentua yhteen tai useampaan 1) – 4):stä strategisesta tavoitteesta. Useasta ei lisäpisteitä)			
1)12–17-vuotiaiden lasten sijoitusten määrän vähentäminen laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla			
2)Koko perheen ja erityisesti vanhemmuuden tukeminen huostaanottotilanteessa, huostaanoton aikana ja sitä purettaessa sekä muissa siirtymävaiheissa, jotta vuorovaikutussuhteet ja toimintavalmiudet vahvistuisivat eikä kukaan jäisi yksin			
3)Jälkihuollon uudistaminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi, jotta kaikilla nuorilla olisi valmiudet pärjätä itsenäisesti ja edetä tavoitteidensa suuntaisesti koulutukseen ja työelämään			
4)Lastensuojelun sijaishuollon palvelujen ja muun palvelujärjestelmän systemaattisen yhteistyön kehittäminen ja uudistaminen siten, että palvelujärjestelmä kykenee vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti vastaamaan sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin			

Hankkeessa on huomioitu sosiaalinen innovatiivisuus			
Hankkeen suunnitteluun on osallistunut lapsia, nuoria ja/tai heidän läheisiään, joiden palveluita halutaan kehittää, ja hankehakemuksessa on osoitettu, että lapset, nuoret ja /tai perheet ovat mukana rakentamassa innovaatiota			
Hankkeessa on huomioitu ja kuvattu kiinnittyminen alueen ekosysteemiin ja alueellisesti havaittuihin tarpeisiin niin, että innovaatio on realistista hyödyntää hyvinvointialueilla			

Apukysymyksiä hankeidean arvioimiseksi

Ohessa SOILA-koordinaatiohankkeen kokoamat apukysymykset hakuasiakirjoista ja hakuilmoituksesta täydentämään hankesuunnittelua arviointikriteerien eri teemoissa. Lopussa kursivilla merkittynä kolme näitä asiakirjoja täydentävää kysymystä.

Hankkeessa on huomioitu sosiaalinen innovatiivisuus ([valtakunnallinen teemakuvaus](#))

Korostuvatko hankeideassa seuraavat sosiaalisille innovaatioille ominaiset piirteet?	Kyllä	Ei	Miten? Kirjaa tähän ensin ideoita siitä miten toteutat teemaa omassa hankkeessasi, sitten voit katsoa tarvittaessa lisää erilaisista toteuttamistavoista tarvittaessa seuraavista lähteistä
Yhteiskehittämisen toimintatavan toteutuminen.			Kuinka onnistua yhteiskehittämällä? Kuntaliitto.fi Osallisuuden edistämisen mallit, useita, THL Kysy ja kuuntele lastensuojelussa Yhteiskehittäminen sosiaalisessa kuntoutuksessa www.thl.fi/yee tilaisuuksien materiaalit mm. verkostotyö
Ratkaisun kohderyhmälähtöisyys, eli miten hyvin ratkaisu vastaa tarpeeseen.			Asiakasosallisuuden johtaminen sosiaali- ja terveyspalveluissa - THL
Hankkeen linkittyminen organisaation arkeen jo hankeaikana.			Arjen pelastajat (kuntaliitto.fi)
Ammattilaisille tarjottu tuki uuden toimintatavan omaksumiseen.			Matkanteko muuttaa matkaajaa (thl.fi)
Mallinnuksen laatu toimintatavan leviämisen näkökulmasta.			scaling-up.pdf (belgium.be)
Verkostoulottuvuus eli yhteistä innovaatiota ratkaisemassa olevien organisaatioiden lukumäärä voi toimia tärkeänä indikaattorina.			Yhteisöllinen innovointi: uutta luova yhteistyömalli Kuntaliitto.fi Yhdessä kestävä kasvua 17022021.pdf (vttresearch.com) Verkostoiva työ, THL-sivu
Ratkaisun sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys.			Sosiaalisesti kestävä osallisuus kuntien arjessa Kuntaliitto.fi Kunta-alan kestävä kehityksen innovaatiobarometri 2022. Acta nro 284 Kuntaliitto.fi

Hankkeen toimenpiteiden tuloksena syntyy levitettäviä sosiaalisia innovaatioita

(Hakuilmoitus ESR+ Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen, TL 5.1. 22.5.-2.10.2023)

Hankkeen toimenpiteiden tuloksena syntyy levitettäviä sosiaalisia innovaatioita	Kyllä	Ei	Miten?
Ovatko kehitettävät sosiaaliset innovaatiot päämääriltään yhteiskunnallisia, keinoiltaan sosiaalisia ja liittyvät laaja-alaisesti lasten, nuorten ja perheiden arkeen?			SOILA-koordinaation materiaalit - THL
Ovatko ne uusia, toimivia ideoita, joiden avulla löydetään ratkaisuja yhteiskunnan tarpeisiin ja ongelmiin?			Ennakoinnilla uusia tulevaisuudennäkymiä kuntien laajaan hyvinvointityöhön Kuntaliitto.fi Kokeilukulttuuri ja kokeilut innovaatiotoiminnan edistäjinä kunnissa ja kuntayhtymissä vuosina 2016-2018 Kuntaliitto.fi
Onko niillä yhteiskunnallista hyvää tuottava vaikutus, ja niiden tekeminen luo uusia vuorovaikutussuhteita?			Panosta hyvinvointiin - se kannattaa! Kuntaliitto.fi
Edellyttävätkö ne uuden osaamisen kasvattamista sekä ammattilaiset ja asiakkaat mukaan ottavan kehittämisprosessin rakentamista?			Kokeilijan starttipaketti Kuntaliitto.fi Kokeiluluotsi - opas kokeilujen tukijalle Kuntaliitto.fi
Mitä tarvitaan, että tulos jää pysyväksi toiminnaksi? Onko toiminta arviosi mukaan paikallinen vai sovellettavissa muihin toimintaympäristöihin?			scaling-up.pdf (belgium.be)

Hankeessa kehitetään lasten, nuorten ja perheiden tarpeista lähteviä, paikallisesti monitoimijaverkostoissa tuotettuja palveluja

Hankeessa kehitetään lasten, nuorten ja perheiden tarpeista lähteviä, paikallisesti monitoimijaverkostoissa tuotettuja palveluja	Kyllä	Ei	Miten?
Vahvistaako ratkaisunne lasten, nuorten ja perheiden pärjäävyyttä ja toimijuutta?			Hyvinvoiva lapsi ja nuori THL Mikä auttaa / THL
Kehitetäänkö hankkeessa lasten ja nuorten arjen tarpeista lähteviä, helposti saavutettavia tukitoimia ja palveluita, joita tuotetaan paikallisesti lapsia ja nuoria kuunnellen?			Oma Tiimi KiinniVeti Olohuone Ohjaamoiden asiakasraati Osallisuuden edistämisen mallit, THL

Onko hankkeen suunnitteluun osallistunut lapsia, nuoria ja/tai heidän läheisiään, joiden palveluita halutaan kehittää? Miten?			2059-Osallisuudenarviointiopas-2020.pdf
Ovatko lapset, nuoret ja /tai perheet mukana rakentamassa innovaatiota? Miten?			Nuorten foorumit Osallisuuden edellytykset

Hankkeen toimenpiteillä edistetään lastensuojelun rakenteellista kehittämistä sekä palvelujen saatavuutta ja laatua (hankehakuilmoitus).

Arvioi ennakoita,

- kokevatko ammattilaiset ja verkostot helpoksi toimia uudella tavalla?
- miten yhdessä kehitetyt ja käyttöönotetut uudet toimintatavat, käytänteet tai toimintamallit uudistavat kokonaan tai osittain aikaisempaa toimintaa palvelujen käyttäjien kanssa?
- miten paikalliset tai teemakohtaiset toimintatapamuutokset kiinnitetään säännös- ja palvelujärjestelmien, toimintapolitiikan ja organisatoristen rakenteiden uudistuksiin? (yhteistyössä mm. koordinaatiohankkeen kanssa)
- miten sosiaalisia innovaatioita levitetään toimintamallien uudistuksiksi, jotka parantavat yhteiskunnan taloudellista, sosiaalista ja inhimillistä suoritus- ja toimintakykyä sen eri sektoreilla? (yhteistyössä mm. koordinaatiohankkeen kanssa)

Hanke edistää toimijoiden osaamista, yhteistyötä ja/tai monialaisten palvelujen hyödyntämistä koordinoitusti (hankehakuilmoitus).

	Kyllä	Ei	Miten?
Onko hankkeella valmiuksia toimia yhteistyössä muiden kehittämishankkeiden kanssa sekä sitoutumista yhteistyöhön koordinaatiohankkeen kanssa?			
Onko hakija käynnistänyt yhteistyön hyvinvointialueensa lastensuojelun kanssa jo hakuvaiheessa?			
Onko alueellinen kehittämishanke hyvin fasilitoitu, tavoitteellinen, mukautuva ja innovatiivinen kehittämiskokeilu, jonka oppeja ja tuloksia yhteiskehitetään, vertaisarvioidaan, mallinnetaan, jaetaan ja kootaan yhteen hankkeen koko keston ajan? (yhteistyössä mm. koordinaatiohankkeen kanssa)			scaling-up.pdf (belgium.be)

Hankkeessa on huomioitu ja kuvattu kiinnittyminen alueen ekosysteemiin ja alueellisesti havaittuihin tarpeisiin niin, että innovaatio on realistista hyödyntää hyvinvointialueilla (hakuilmoitus)

Vastaa valintaperusteeseen lyhyesti näiden kolmen konkreettisen kysymyksen avulla:

- *Mikä on ratkaistava ongelma ja sen kohderyhmä?*
- *Mikä on ratkaisunne/hankeideanne?*
- *Miten kuvaillette syntyvää konkreettista muutosta tai hyötyä hyvinvointialueilla?*

Nämä kolme kysymystä muodostavat samalla elokuussa käynnistyvän SOILAn hankesuunnitteluvalmennuksen ennakkotehtävän.

LIITE 1: Yleiset valintaperusteet

Yleiset valintaperusteet Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista rahoitettavissa hankkeissa ohjelmakaudella 2021–2027

(Ellei hakemus täytä näitä yleisiä valintaperusteita, hakemus ei pääse jatkoon eikä sitä pisteytetä)

Rahoitettavaksi hyväksyttävien hankkeiden hakijoiden (myös ryhmähankkeiden kaikkien hakijoiden) tulee täyttää alla luetellut yleiset valintaperusteet. Mahdolliset poikkeukset todetaan kunkin perusteen yhteydessä.

1. Hakemuksessa kuvatun **hankkeen toimenpiteet ja tuen hakija kuuluvat sen rahaston säädösten soveltamisalan piiriin, josta tukea haetaan**. Hankkeen toimenpiteet voidaan kohdentaa yleisasetuksen liitteessä mainittuun tukitoimintatyyppiin ja tuettava toiminta on ohjelman erityistavoitteen mukaista.

2. Tuen **hakija on julkisoikeudellinen yhteisö tai yksityisoikeudellinen oikeushenkilö. Ryhmähankkeen kaikki hakijat** täyttävät tuensaajalle asetetut edellytykset. Yritystukilain mukaisissa yrityksen kehittämisavustusta koskevilla hankkeilla hakijana voi olla myös **yksityinen elinkeinonharjoittaja**.

3. Hankkeella on **konkreettinen hankesuunnitelma**, joka pohjautuu **tunnistettuun tarpeeseen** ja joka edistää Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman erityistavoitteen tavoitteiden tuloksellista toteutumista. Hankkeen eteneminen on **seurattavissa ja todennettavissa hankesuunnitelman perusteella**.

4. **Tuen hakijalla on riittävät taloudelliset ja muut edellytykset hankkeen toteuttamiseksi**. Tuen hakijaa ei ole asetettu konkurssiin tai selvitystilaan. Tuen hakija ei ole olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuksiaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja eikä hakijalla ole olennaisia maksuhäiriöitä, ellei rahoittava viranomais erityisestä syystä pidä tuen myöntämistä tarkoituksenmukaisena. Tuen hakijan avainhenkilö ei ole syyllistynyt aiemmin avustuksia koskevaan rikokseen tai asetettu liiketoimintakieltoon.

5. **Hankkeelle on hakemuksessa esitetty tarkoituksenmukaiset resurssit**. Tuen hakijalla on tarvittava **osaaminen** hankesuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

6. Tuen hakijalla on riittävät **edellytykset vastata** hankkeella **aikaansaadun toiminnan jatkuvuudesta** hankkeen päättymisen jälkeen, jollei tämä ole hankkeen luonteen vuoksi tarpeetonta.

7. Tuen **hakijalla ei ole** aiemmin myönnetyn, ryhmäpoikkeusasetuksen (EU) N:o 651/2014 muut. 1084/2017 mukaista, **valtioneuvoston takaisinperintäpäätökseen** perustuvaa maksamatonta täytäntöönpanokelpoista **saatavaa**. Ei koske hanketta, mikäli kyse on muusta tukimuodosta kuin ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla myönnettävästä yrityksen kehittämisavustuksesta.

8. Hankesuunnitelman mukaan **hanke ei sisällä** toimintaa, joka on ollut osa sellaista aiempaa toimea, jossa on toteutettu yleisasetuksen 60 artiklan mukainen siirtäminen tai jossa on kyse yleisasetuksen 59 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua **tuotannollisen toiminnan siirtämisestä suuralueelta toiselle**.

9. **Hanke ei sisällä** toimintaa, josta komissio on antanut toimintaan suoraan kohdistuvan perustellun lausunnon SEUT-sopimuksen 258 artiklassa tarkoitettua rikkomisesta, joka **vaarantaa menojen laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden tai toimien toteuttamisen**.

10. **Tukea ei myönnetä yleisenä toimintatukena**.

11. Haettavalla **tuella on merkittävä vaikutus tuen käytön kohteena olevan toiminnan toteuttamiseksi**. Yleiset valintaperusteet Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varoista rahoitettavissa hankkeissa ohjelmakaudella 2021–2027 2 (2) EURA 2021 -järjestelmä

12. Kehittämishankkeen **tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä**. Jos kehittämishankkeen toimenpiteisiin osallistuu hyödynsaajina **taloudellista toimintaa harjoittavia yksiköitä**, vaatimusta ei

sovelleta näiden hyödynsaajien toiminnan tuloksiin siltä osin, kun tuki on kohdennettu niille tukipäätöksessä **vähämerkityksisenä tukena**. Tällaisilla maakuntien liittojen rahoittamilla hankkeilla tulee olla laajempia aluekehitysvaikutuksia. Tätä kohtaa ei sovelleta, kun tuki myönnetään yritystukilain nojalla yrityksen kehittämisavustuksena. Ei koske hanketta, mikäli kyse on yrityksen kehittämisavustuksesta.

13. Tuen hakijalla on **riittävät toimintaedellytykset ja tarvittavat taloudelliset resurssit käyttö- ja ylläpitokustannusten kattamiseksi** hankkeessa, jossa on infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja. Ei koske hanketta, mikäli kyse ei ole infrastruktuuri- tai tuotannollisista investoinneista.

14. Yritystukilain (758/2021) mukaisena yrityksen kehittämisavustuksena rahoitettavaan hankkeeseen tai toimintalinjalla 3 rahoitettavaan hankkeeseen sisältyvät aineelliset investoinnit tai toimintalinjalla 7 rahoitettavat biomassan lisääntyvään käyttöön tai turvesoiden ennallistamiseen ja jälkikäyttöön liittyvät investoinnit ovat DNSH (Do No Significant Harm) -periaatteen mukaisia. Ei koske hanketta, mikäli kyse on muusta kuin aineellisia investointeja sisältävästä yrityksen kehittämisavustuksena rahoitettavasta hankkeesta tai toimintalinjalla 3 rahoitettavasta hankkeesta tai toimintalinjalla 7 rahoitettavasta muusta kuin biomassan lisääntyvään käyttöön tai turvesoiden ennallistamiseen ja jälkikäyttöön liittyviä investointeja sisältävästä hankkeesta.

15. Ympäristövaikutusten arviointi on tehty hankkeelle, jolla on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ei koske hanketta, mikäli kyse ei ole toiminnasta, joka edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaan laissa tarkoitetun arvioinnin tekemistä.

16. Hankkeen infrastruktuuri-investoinnille, jonka odotettu elinkaari on vähintään viisi vuotta, on tehty ilmastokestävyyden arviointi. Ei koske hanketta, mikäli kyse on yrityksen kehittämisavustushakemuksesta, ESR-hakemuksesta, kyse ei ole infrastruktuuri-investoinnista tai jos infrastruktuuri-investoinnin odotettu elinkaari on alle viisi vuotta.

17. Hakemuksen mukainen toiminta on alueen älykkään erikoistumisen strategian painopisteiden mukaista. Ei koske hanketta, mikäli kyse on muusta kuin erityistavoitteeseen 1.1. kohdistetusta hakemuksesta.

Lisätietoa

- Rakennerahastot.fi
- [Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027](#)
- [Teemakuvaus](#) ESR+ TL 5.1
- hakuilmoitukset: <https://eura2021.fi/hakuilmoitukset>
- [Sosiaalisten innovaatioiden koordinaatiohanke ja aluehankkeet](#) Rakennerahastot.fi -sivuilla
- www.thl.fi/soila